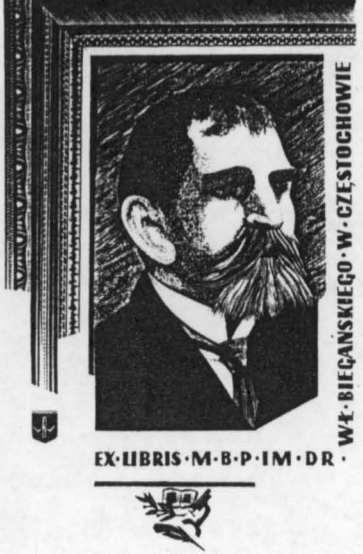

BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. W. Biegańskiego
w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

№ 245 Piątek dnia 8 Października 1915 roku. Cena 6 groszy. ROK X.

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, Il-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 39.

Roczna rb. 6, półroczna rb. 3, kwartalna rb. 1 k. 50, miesięczna kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domów. Zagranicą, na kwartał przedwczesny, dopłata rb. 1, półroczna kop. 50. Zmiana adresu kop. 25. Listów nieodpieczętowanych lub nieodpowiednio opłaconych redakcja nie przyjmuje.

Za wkład pełnowy jednostopowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 25, przed tekstem k. 40, za tekstem, 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 50. Drobne ogłoszenia po 3 kop. za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie kop. 25. Ogłoszenia treści nieprzyzwoitej o 50 proc. drożej. Za dołączenie przesyłek lub odbiór po-6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agentury: w Rakowie, Nowerudowsku, Myszkowie, Zawierciu, Pietrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedyńczego egzemplarza kop. 3.

Komunikaty urzędowe.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą d. 6 października:

Wschodni plac boju.

Grupa armji feldmarszałka Hindenburga:

Pomiędzy jeziorem Dryświąty a miejscowością Krewo, nieprzyjaciel ponownie ruszył wczoraj do większego ataku. Został on odparty i załamał się w ogniu.

Chwilowe sukcesy osiągnął nieprzyjaciel około Kowlan i bezpośrednio na południe od jeziora Wiszniew. Za pomocą kontrataków zmieniono na naszą korzyść położenie, przyczem nieprzyjaciel poniósł ciężkie straty.

Pośród grup wojskowych generał-feldmarszałka księcia Leopolda Bawarskiego i generał-feldmarszałka Mackensena położenie jest niezmienione.

Grupa armji generała Linsingena.

W okolicy na zachód od Czartoryska rozwinęły się walki.

Zachodni plac boju.

Na wzgórzu, na północny-wschód od Neuville został odparty atak francuski, wykonany za pomocą granatów ręcznych.

W Szampanji także i wczoraj usiłowali Francuzi podjąć na nowo ofenzywę na dotychczasowym froncie, na którym wykonali ataki. Za pomocą silnego ognia artylerji, który po południu wzmógł się znacznie, zamyślał nieprzyjaciel stanowisko nasze doprowadzić do tego położenia, aby je mógł zdobyć w ogólnym szturmie, do wykonania którego, wzdłuż całego frontu uszykował wojska. Pod ogniem naszej artylerji, kierowanym na nieprzyjacielskie stanowiska wyjściowe, udało się Francuzom na niektórych punktach pchnąć swoje wojska do szturmu, lecz gdzie tylko wykonały szturm, zostały ponownie z ciężkiemi stratami odrzucone. Tak więc na drodze Somme Py—Souain, załamały się zupełnie kilkakrotnie wykonane ataki. Także na północy, jak również na północnym wschodzie fermy Beau Sejour i na północny zachód od Vile sur Tourbe wszystkie ataki zupełnie nie odniosły sukcesu.

W komunikacie angielskim z dnia 1 października powiedziane jest, że w walce powietrznej Anglicy wzięli górę nad lotnikami naszymi. Zestawienie wykaże najlepiej jak było w rzeczywistości. We wrześniu Niemcy utracili latawce: w walce powietrznej 3, w walce powietrznej zaginionych 2, z powodu zestrzelenia z ziemi 2, wogóle 7 latawców. W tym samym przeciągu czasu przeciwnicy nasi Anglicy i Francuzi stracili: w walce powietrznej: Anglicy 4, Francuzi 11, z powodu zestrzelenia z ziemi: Anglicy 1, Francuzi 4. Z powodu wylądowania pośród i poza naszemi linjami: Anglicy 3, Francuzi 7, wogóle Anglicy i Francuzi 8 + 22=30 latawców.

Naczelne dowództwo armji.

Komunikat austrjacki.

WIEDEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 5 października:

Rosyjski plac boju.

Nic nowego.

Włoski plac boju.

Sytuacja na południowo-zachodnim froncie jest niezmieniona. Również na płaskowzgórzach Vielgerent i Lafraun nieprzyjaciel nie ponawiał wczoraj swoich ataków.

Serbski plac boju.

Nasze wojska przedsięwzięły od granicy Driny wycieczkę na terytorjum serbskie i wzięły jeńców. Zresztą — żadnych ważniejszych wydarzeń.

Zastępca szefa sztabu generalnego
v. Hoefer.

Dzisiejsza sytuacja.

Wiadomości, nadchodzące od kilku dni z Francji i Włoch o rychłej akcji zbrojnej koalicji na półwyspie bałkańskim przeczą sobie wzajemnie. Nie wiadomo, jakie stanowisko zajmie Bułgarja i jaki jest stosunek koalicji do Bułgarji.

Z głosów prasy włoskiej, jakie nas obecnie dochodzą, widać że sprawa bałkańska wkracza w nową fazę rozwoju lub decyzji.

Pisma włoskie zapewniają — jak donosi „Berl. Tagebl." że akcja ta już została rozpoczęta. Wojska, które użyte będą na tym froncie, mają być wycofane z armji, walczącej na widowni dardanelskiej. „Tribuna" dowiaduje się, że rozpoczęło się lądowanie wojsk koalicyjnych do jednego z portów greckich. Wojska rosyjskie wylądować mają w Warnie i Burgas, podczas gdy w Sebastopolu i Odesie poczynione zostały poważne przygotowania wojskowe.

„Corriere dela Sera" radzi postępować z wielką szybkością, gdyż wypadki na Bałkanach prędko się zmieniają. „Giornale d'Italja" sądzi, że oskrzydlające obsadzenie Macedonji uniemożliwi carowi Ferdynandowi wystąpić zbrojnie. Na wszelki wypadek musi Grecja przyglądać się wylądowaniu wojsk w Salonikach.

Korespondent paryski „Berlingske Tidende" telegrafuje, że zapowiadane operacje wojenne mocarstw koalicyjnych w Macedonji zostaną niebawem w czyn wprowadzone.

W artykule wstępnym, zatytułowanym „W Macedonji" podkreśla „Temps, że Bułgarja odrzuciła wszelkie propozycje koalicji, wobec czego stosunki z Sofją uważać należy za zerwane. Koalicja nie ma już nic do powiedzenia Sofji. Teraz przemówi broń, a przybycie wojsk francusko-angielskich do Macedonji nie będzie już dla cara Ferdynanda wątpliwością co do zamiarów czwórporozumienia.

„Petit Journal" wyraża zadowolenie, że rządy mocarstw sprzymierzonych pojęły w końcu konieczność rozpoczęcia natychmiastowej akcji na Bałkanach.

„Birżewyja Wiedomosti" donoszą, że na zebraniu delegatów partji rządowej oświadczył Radosławow: „Dla naszych spraw narodowych steczyć mamy wojnę. Z bronią w ręku odebrać musimy wrogowi wszystko to, co zostało nam przed dwoma laty zrabowane. Musimy to pomścić.

Komunikat angielski.

Feldmarszałek French donosi 4 października:

Nieprzyjaciel rozpoczął wczoraj w południe silne ostrzeliwanie, poczem zaatakował panownie nasze rowy ochronne pomiędzy kamieniołomami Vermelles i drogą do Hulluch. Ataki były przeprowadzone z siłą, lecz nieprzyjaciel nie osiągnął naszych rowów ochronnych i został odparty z ciężkiemi stratami.

Dalej na północny-zachód zdobył nieprzyjaciel z powrotem większą część reduty Hohenzollern.

Na pozostałym froncie nie zaszły żadne zmiany.

Komunikat belgijski.

Główna kwatera donosi 4 października:

Po wyjątkowo silnem ostrzeliwaniu stanowisk naszych pod Dixmuiden, odparty został z łatwością mały atak piechoty.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 4 października:

W Artois, na szczytach gór na południe od zabudowań Givenchy, w ciągu całego dnia toczyła się w dalszym ciągu walka pomiędzy rowami ochronnymi. Nieprzyjacielowi ponownie udało się stanąć w punkcie skrzyżowania pięciu dróg. Pomimo jednak jego silnych kontrataków, został on odrzucony.

Walka artylerji oraz przyrządami do walki w rowach była szczególnie ożywioną na południu od Somme pod Lihons, Chaulnes, Seirre, na północy od Aisne, w dolinie Mitte, nad nasłem Aisne-Marne i w okolicy Sapigneul.

Latawiec nieprzyjacielski został zestrzelony w pośród naszych linji. Obydwaj oficerowie zostali wzięci do niewoli.

W Szampanji ponownie skierował nieprzyjaciel ogień, wraz z trującymi gazami, na nasze stanowiska i poza nasz front. Nasza artylerja odpowiadała energicznie.

Na wschodnim stoku Argonów nasza baterja ciężka skierowała ogień na posuwającą się z Baulny do Appremont kolumnę nieprzyjacielską.

W Wogezach, po zaciętej walce, odrzuciliśmy ataki nieprzyjacielskie, skierowane na nasze posterunki.

Komunikat serbski.

Główna kwatera donosi 4-go października:

Artylerja nasza ostrzeliwała dnia 2 października statki powietrzne około Semendrji. Jeden nieprzyjacielski oficer wywiadowczy został zabity. Dwaj lotnicy niemieccy spadli w Kragujewaczu. Mieli oni rozkaz obrzucenia bombami południowej części tego miasta.

Komunikat rosyjski.

Wielki sztab generalny donosi 4 października:

Wczoraj w południe otworzyli Niemcy pod Dźwińskiem ogień artylerji, skierowany na nasze pułki w okolicy wsi Szyszków 10 klm. na zachód od Dźwińska, pomiędzy drogą żelazną a jeziorem Swenten. Niemcy strzelali z dział bardzo ciężkiego kalibru, w ich liczbie także z 8 calowych. Pod osłoną tego ciężkiego ognia ruszył nieprzyjaciel i obsadził część naszych rowów. Skierowaliśmy na rowy te i na znajdujących się tam Niemców zabójczy ogień, poczem wojska nasze przeszły do kontrataku. Niemcy nie mogli oprzeć się naszemu natarciu i uciekli wśród dużych strat. Rowy zostały przez nas ponownie obsadzone.

Na przejściach przez Miadziołkę, dopływ Disny, rozegrały się zacięte walki. Wieś Borowaja, 4 klm. na wschód od Kosian, wzięliśmy szturmem. Wzięliśmy jeńców i zdobyliśmy karabiny maszynowe. Niemcy zostali wyrzuceni przy pomocy bagnetów ze wsi Telaki i Koziy; pomiędzy miejscowościami Kosiany i Postawy. Wojska nasze na niektórych punktach przeszły na lewy brzeg Spiaglicy, na południe od jeziora Wiecniew.

Podczas zdobycia wsi Stachowce i Czeremszyca, na południu od jeziora Narocz, wzięliśmy do niewoli około 300 nieranionych Niemców z 5 oficerami, w ich liczbie 19 artylerzystów z 1 oficerem. Prócz tego zdobyliśmy 4 karabiny maszynowe i wiele innego łupu.

—::—

Kryzys w Grecji.

Paryska „Agence Havas" donosi z Aten, że Venizelos, sprzyjający, jak wiadomo czwórporozumieniu był świeżo środę na posłuchaniu u króla Konstantyna, który, jako zwolennik państw centralnych oświadczył, że nie solidaryzuje się z polityką obecnego gabinetu, wobec czego Venizelos podał się do dymisji.

Pogotowie Grecji.

Mobilizacja grecka postępuje wzorowo.

Bez wyjątku zapasowi zgłaszają się ze wszystkich stron, nie czekając piśmiennego rozkazu.

Po wczorajszej nieomal godzinnej konferencji u Venizelosa odbyło się posiedzenie rady ministrów, na której omawiano także finansowe położenie kraju.

Rada ministrów uchwaliła tymczasem pożyczyć 5 miljonów drachm w Banku Narodowym i postanowiła zaprowadzić osobne podatki na cele wojenne.

Mobilizacji tutejszej koła nie uważają jako zarządzenia groźnego dla strony trzeciej, lecz za środek ostrożności.

Każdy dalszy krok Grecji zależy od dalszego rozwoju rzeczy na Bałkanach.

(Berl. Tgbl.)

Demonstracje.

Do rzymskiej „Tribuny" donoszą z Aten, że w całej Grecji panuje ogromny zapał i na ulicach stolicy pełno demonstrujących.

Pułkownik Metaxa przyjął znowu urząd zastępcy szefa sztabu generalnego.

Książę Albert z małżonką pojechali do Salonik, aby postarać się dla żołnierzy o odzież zimową. Przymierze poczwórne dało Grecji pełną gwarancję, że wojska wylądowane teren grecki opuszczą.

Jak w dalszym ciągu donoszą dzienniki, po ogłoszeniu ultimatum rosyjskiego odbyła się wielka demonstracja germanofilska. Tłum przyszedł przed poselstwa niemieckie i bułgarskie, wznosząc okrzyki na cześć mocarstw centralnych i śpiewając hymn bułgarski.

Aktom gwałtu przeciw gmachom poselstw poczwórnego przymierza przeszkodziły z łatwością silne posterunki policyjne, atoli wszędzie wołano głośno czwórporozumieniu: „pereat!"

Zwrot.

Z Carogrodu donoszą co następuje:

Mobilizacje grecka i bułgarska zostaną za kilka dni ukończone. Podczas gdy stosunki w Bułgarji stawają się z dnia na dzień więcej przejrzyste, nacechowane jest stanowisko Grecji zupełną tajemniczością. Przychylność Venizelosą skierowała się w kierunku czwórporozumienia. Venizelos, nie zważając na różnorodne zapatrywania greckiego sztabu generalnego, chce koniecznie wystawić dla poparcia Serbji korpus pomocniczy w sile 100,000.

Grecki prezes ministrów nie przeszkadza wylądowaniu angielsko-francuskiego korpusu w Salonikach.

Zwrot w Bułgarji.

Ministrowie handlu i skarbu ustąpili. Z tego powodu powstała pogłoska, że król Ferdynand powierzył Malinowowi utworzenie nowego ministerstwa — Malinow jest zwolennikiem Rosji.

Nawet, gdyby wiadomość ta miała się potwierdzić wewnętrzna polityka bułgarska nie ulegnie zasadniczej zmianie.

„Corriere della Sera" wskazuje, że Malinow jest z przekonania rusofilem, który powiedział królowi bardzo ostre słowa i oświadczył, że Bułgarja nigdy nie wystąpi przeciw Rosji, ale są wszystkie po temu dane, że nie opierałby się przepuszczeniu wojsk niemieckich w stronę Turcji.

Odpowiedź Bułgarji.

„Lokal-Anz." pisze, że do północy nie nadeszła żadna wiadomość o odpowiedzi bułgarskiej na rosyjskie ultimatum.

Bombardowanie Warny.

Do „Koeln. Ztg." donoszą z nad granicy włoskiej, iż „Tribuna" otrzymała z Salonik wiadomość o bombardowaniu portu bułgarskiego Warny przez eskadrę rosyjską.

Wyjazd posłów z Sofji.

„Corriere della Sera" komunikuje, że posłowie Anglji, Włoch i Francji oświadczyli w niedzielę jeszcze rządowi bułgarskiemu, że ich rządy zupełnie się z wystąpieniem Rosji solidaryzują i natychmiast po odjeździe posła rosyjskiego odwołają swych przedstawicieli.

Wiadomości nadeszłe, czy poseł rosyjski wyjechał, brzmią sprzecznie.

Francuzi w Salonikach.

Wysadzenie na ląd wojsk francuskich naznaczono na dziś rano. Sprzymierzeni nie obsadzą dworca; wojska ich obozować będą kilka dni pod Salonikami, zanim rozpocznie się pochód do Serbji. Wylądowanie odbywać się będzie szybko i w porządku, aby nie przeszkodzić mobilizacji greckiej.

Stanowisko Rumunji.

Co do stanowiska Rumunji krążą najróżnorodniejsze wersje i pogłoski, jedne zbijające drugie i nic pewnego o jej stanowisku powiedzieć nie można. Według zapewnień pism greckich, przechyla się Rumunja na stronę czwórporozumienia, co wynikłoby również z ostatniej korespondencji „Arbeiterztg." z Bukaresztu. Pismo to rozpatruje wynik zamknięcia granicy rumuńskiej ze strony Austrji i dochodzi do wniosku, że zarządzenie to spowodowało wielkie gromadzenie wojsk rumuńskich wzdłuż linji, łączących Rumunję z Austrją. Od tego też czasu datuje się coraz groźniejsza z dnia na dzień postawa Rumunji wobec państw centralnych.

Narada w kwaterze cesarskiej.

„Berlingske Tidende" podaje następujące szczegóły o naradzie ministrów w kwaterze cesarza rosyjskiego.

Ministrowie zakomunikowali cesarzowi o poczynionych krokach w celu lepszej współpracy władz wojskowych i cywilnych. Następnie omawiano sprawę rozporządzeń w okręgach zagrożonych.

Na porządku dziennym znalazły się obrady moskiewskie. Cesarzowi zakomunikowano o przyjętych w Moskwie rezolucjach.

Pewnem jest, że cesarz nie przyjmie żadnej deputacji kongresu moskiewskiego. Cesarzowi nie wspominano wcale o żądaniu kongresu zwołania Dumy i zmiany w gabinecie gdyż większość ministrów sądziła, że w ten sposób może być poruszona sprawa braku jedności w gabinecie. W końcu zdał minister spraw zewnętrznych Sazonow, sprawozdanie o sytuacji międzynarodowej, szczególnie uwzględniając stosunki Bułgarji.

Z Witebska.

Gubernator witebski wydał odezwę, zawiadamiającą ludność, że podczas opuszczania niektórych okolic przez wojska nie będzie przeprowadzana przymusowa ewakuacja ludności cywilnej.

Gubernator wzywa ludność, aby pozostała na miejscu i strzegła swego dobra.

Z Rygi.

Wychodzący w Rydze łotyski „Limbus" protestuje energicznie przeciwko dalszej przymusowej ewakuacji ludności cywilnej z Rygi i powiada. „Nikt z nas nie powinien ruszać się z miejsca! Nie należy nam opuszczać kraju naszego, lecz strzedz go i pilnować. Gdy to uczynimy, nie będziemy potrzebowali później czynić sobie wyrzutów i marnieć gdzieś na obczyźnie.

Z Warszawy.

Nowy dyrektor opery.

Na kierownika artystycznego opery warszawskiej powołany został p. Piotr Maszyński, znany kompozytor i dyrygent Lutni. Kierownictwo administracyjne powierzono p. Zygmuntowi Chamcowi.

Z Poznania.

Najprzewielebniejszy ks. Arcybiskup dr. Edmund Dalbor,

jak donoszą pisma poznańskie—przyjął przewodnictwo w Komitecie niesienia pomocy dla Polski, które zajmował poprzednio ks. Arcybiskup dr. Likowski.

—::—

Pięćsetlecie urodzin Długosza.

W roku bieżącym przypada pięćsetna rocznica urodzin „ojca historji polskiej", księdza Jana Długosza, kanonika krakowskiego, wychowawcy synów Kazimierza Jagiellończyka, między którymi znajdował się św. Kazimierz.

Wiekopomny kapłan, mianowany pod koniec życia arcybiskupem lwowskim, nie objął już stolicy, lecz zmarł w Krakowie i pochowany w kościele na Skałce, którego był dobrodziejem, a konwentu OO. Paulinów, przy nim dotychczas zostającego, głównym fundatorem.

Obecnie — jak się dowiadujemy z gazet krakowskich — z inicjatywy O. przeora Piusa Przeździeckiego w Krakowie, celem uczczenia pamięci Długosza i przypomnienia go współczesnemu pokoleniu, szczególnie przez wystawienie pomnika według projek-

tu architekta, p. Hendla, w kościele na Skałce obok ołtarza św. Stanisława, którego Długosz jest pierwszorzędnym dziejopisem, odbyło się zebranie kilkunastu osobistości, zawiązujących stały komitet.

Komitet uchwalił w razie ukończenia pomnika Długosza przystąpić w bieżącym roku do jego odsłonięcia, natomiast uroczysty obchód, względnie 2-gi kongres Długoszewski historyków i Akademji ku czci Długosza postanowił odłożyć do pomyślniejszej pory, zaznaczając na razie tylko pamięć o tej ważnej rocznicy, zwracając się do Akademji Umiejętności, aby zajęła się zjazdem historycznym.

KRONIKA

KALENDARZYK

Dziś 8 w piątek Pelagii i Birgitty.
Jutro 9 w sobotę Dyonisego B. M.

Wschód słońca o godzinie 6-m. 13.
Zachód słońca o godzinie 5 m. 21.

Wiadomości historyczne

1606 Odwołanie roksztu przeciwko Zygmuntowi III
1587 Król Zygmunt III zaprzysięga pacta conventa.

Sprzedaż jaj.

Komitet żywnościowy podaje do wiadomości, że poczynając od dziś rozpoczęła się sprzedaż jaj, a mianowicie w następujących sklepach:

Skład ogrodniczy FERMA, II Aleja
Skład słomny, II Aleja № 18.

po cenie 6 kop. lub 10 fen za sztukę, i to jednej osobie nie więcej jak 30 jaj.

Sprzedaż mąki.

Komitet Żywnościowy i Węglowy podaje do wiadomości, że sprzedaż mąki piekarzom odbywać się będzie 2 razy w tygodniu t. j.

we Wtorki i Piątki od godz. 9 do 12 w południe.

W innych godzinach mąka piekarzom pod żadnym pozorem wydawaną nie będzie.

Z Kasy na czas wojny

Zarząd Częst. Kasy pożyczk. na czas wojny przy Zarządzie miejskim podaje do wiadomości, że na listę członków protektorów zapisali się p. Jan Hertz inżynier, z kapitałem gwarancyjnym 300 rb. i p. Wacław Grossman również z kapitałem 300 rubli

Jednocześnie Kasa powiadamia, że pomimo gorliwej agitacji i rozesłania 128 zaproszeń do ludzi majętnych, zaledwie 23 nowych członków-protektorów zagwarantowało dotąd 10100 rb. gdy potrzebna jest gwarancja 30 tysięcy rubli, celem uzyskania drugiej raty pożyczki 75 tysięcy rubli z kredytu, wyznaczonego przez miasto w ogólnej sumie 150 tysięcy rubli.

Ponieważ do Kasy codziennie zgłaszają się liczni petenci o pożyczki. Zarząd ponownie i najusilniej prosi osoby, które otrzymały imienne zaproszenia, aby łaskawie pospieszyły z odesłaniem deklaracji gwarancyjnych do biura Kasy przy Alei II dom № 18.

Z kursów samokształcenia.

Podajemy poniżej szczegółowy program następujących wykładów:

1) Apologja chrześcijańska, 20 g.— ks. B. Szymanowski. Określenie apologji, jej zadania, potrzeba i systemy. Krótki zarys historji apologji. Początek wykładów w środę 13 bm. o g. 5 po poł.

2) Szkice estetyczne, 20 godz. — L. Mońkowski, a) zasadnicze pojęcie piękna i sztuki w i ich rozwoju historycznym (szkoła metafizyczna i psychologiczno-ewolucyjna), b) sztuka pierwotna i teorje jej rozwoju podług najnowszych badań, c) porównawczy zarys historji sztuki w Polsce z uwzględnieniem głównie zabytków budownictwa, d) sztuka ludowa w Polsce, e) sztuka stosowana (jej dawniejsze i nowsze kierunki), f) nowe kierunki estetyczne w budowie miast i mieszkań, g) piękno przyrody i sztuka

W przyszłym tygodniu rozpoczną się następujące wykłady na wydziale humanistycznym:

1) L. P. Biesiekierski — „Historja filozofji starożytnej", w poniedziałki i czwartki od 6 do 7 wiecz., pierwszy wykład 11 bm.

2) J. Dziuba—Historja Polski, w poniedziałki i czwartki od 5 do 6 w., pierwszy wykład 11 bm.

3) L. Mońkowski—Szkice estetyczne, w piątki od 6 do 7 wiecz. pierwy wykład 15 bm

4) ks. B. Szymanowski—Apologja chrześcijańska, w środy od 5 do 6-ej pierwszy wykład 13 bm.

Teatr PARYSKI II Aleja 19.

Program na środę 6 i piątek 8 Października.

Usprawiedliwienie

JIMA

Dramat w 1 części.

W ostatniej chwili (Dramat w 1 części!)

Kok właścicielem domu (Humoreska)

Nosnos Ajrus (Natura)

Na scenie:

PROTEKCJA

Komedja w 1 akcie.

Ceny miejsc:

Kupon w loży	Krzesło parter	Galerja
70 pf.	50 pf.	30 pf.
80 hal.	60 hal.	40 hal.
40 kop.	30 kop.	20 kop.

Teatr „ODEON"

Program do wtorku 12 Października 1915 roku, (włącznie)

Dziś jedno z najwybitniejszych arcydzieł kinematograficznych

Otrzymane z Warszawy — z napisami polskiemi

Modelka („La Femme Nue")

Wielki dramat współczesny w 6-ciu częściach i 60 oddzielnych obrazach podług głośnego utworu

Henryka Bataille'a.

W roli tytułowej **Królowa kinematografu, premjowana piękność**

Lidja Borelli.

Bajec na grał Szlachetny i wzruszający ic—at.

Część 1-sza: **Modelka Lolette.**
Część 2-ga: **Choroba i nędza.**
Część 3-cia: **„Obnażona"**
Część 4-ta **Majątek i sława.**
Część 5-ta **Rywale!**
Część 6-ta **Liście jesienne.**

Nie zważając na znaczny koszt obrazu — **Ceny miejsc zwykłe.**

Teatr „CORSO"

Program od czwartku 7 do soboty 9 Października r. b. (włącznie)

Morfiniści

Jeden z najbardziej wybitnych dramatów obecnego sezonu chłonnie i zaszczytnie znanej firmy „Milano" konkursową pięknością i gwiazdą włoskiej sztuki kinematograficznej, „ESPERJA" w głównej roli w 3-ch częściach 1. Zabójcy w pływ rackowy. 2. Los rzeczy. 3. Zwycięstwo nad trucizną

Miłość w Kamce (komiczny)
Widoki Hiszpanji (natura)
Dziennik Pathé (natura)

Na scenie:

Pod artystycznym kierunkiem Wł. Glogera.

Nieprzyjaciel Kobiet

Humoreska w 1-ym akcie A. Sakowicz grana 50 razy w teatrze „Nowości" w Warszawie.

UWAGA: Do obrazów przygrywać będzie Trio.

Początek przedstawień w niedzielę o godzinie 3 po poł. w tygodniu o godzinie 5 po poł.

Koniec o godzinie 9 m. 45 wieczorem.

5) Szumacherowa—Stenografja, w piątki od 7 do 8 wiecz., pierwszy wykład 14 bm.

Na wydziale przyrodniczym:

1) N. Kon—Badanie środków spożywczych, wraz z demonstracjami w środy od 6 do 7 wiecz., początek 13 b. m.

2) J. Pruffer—Zoogeografja ziem polskich, w soboty od 6 do 7 wiecz., początek 16 bm.

3) E. Sojecki — Geologja historyczna w czwartki od 6 do 7 w., początek 14 bm.

4) Korngold — Chemja fizyczna, we wtorki od 5 do 6 w., początek 12 b. m.

Wykłady p. Dziuby—O Stanisławie Wyspiańskim będą odbywały się w soboty od 5 do 6, początek 13 listopada.

Po za tem wykłady pp L. Mężnickiego, W. Płodowskiego, E Zagrodzkiego i E Zielińskiego rozpoczną się w ciągu najbliższych tygodni.

O rozpoczęciu wykładów, nie objętych powyższym wykazem w odpowiednim czasie nastąpi zawiadomienie.

Kancelarja kursów otwarta od 4 do 5 po połud. Z chwilą rozpoczęcia się wykładów dalsze zapisy będą wstrzymane.

Potrzeba robotników.

Biuro Komisji pośrednictwa w pracy Dojazd 9, ogłasza, iż poszukuje się:

do firmy Frydrych Palussek 4 blacharzy chrześcjan na dobrych warunkach.

Zgłaszać się należy natychmiast do biura Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd 9.

Z biura komisji pośrednictwa w pracy.

Z Biura komisji pośrednictwa w pracy przy ulicy Dojazd Nr. 9 wyjechało zagranicę we środę 6 b. m. ogółem 42 robotników.

Pieniądze do odebrania.

W Biurze komisji pośrednictwa w pracy (Dojazd Nr. 9) są do odebrania pieniądze, nadeszłe w d. 4 października dla następujących osób:

795—Pinis—20 mk, 796—Drozd—20 m., 814—Dziubek Marjanna—17.50 mk, 815—Kwicińska Julja — 16 mk., 816—Wściubidło Stanisława—28 mk, 817—Małecka Józefa—11.50 mk., 818—Ogonek — 14 mk., 820 — Witkowska Wiktorja—14 m., 821—Wosik Teofila—16.50 m.

Nadeszłe w dniu 6 października: 822—Piksat—25 m., 824—Czech—25 m, 825—Swistakowska Helena—20 m., 826—Pisniak Ludwika—45 m.

Po odbiór pieniędzy zgłaszać się należy do biura Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd nr. 9, w czasie między 10 rano a 2 po połud., zapamiętawszy numer poprzedzający nazwisko.

Z zebrania nauczycieli miejskich.

Wczoraj odbyło się posiedzenie nauczycieli miejskich, na którym między innemi rozpatrywano program nauk w szkole elementarnej, jaki z początkiem bieżącego roku szkolnego władze szkolne wręczyły nauczycielom. Streszczenie owego programu w swoim czasie podaliśmy w „Gońcu". Wszyscy nauczyciele orzekli, że jak program, tak i rozkład lekcji jest wogóle dobry, dający się zastosować i wykonać w praktyce. Na skutek wniosków i uwag niektórych nauczycieli, poczynione będą małe zmiany w oddziałach młodszych, gdzie zmniejszywszy liczbę godzin kaligrafji, wprowadzić należy nadal naukę rysunków. Dalsze rozpatrywanie poszczególnych przedmiotów programu odłożono do przyszłego posiedzenia. Wobec tego, że w nowootworzonych kompletach popołudniowych naukę prowadzić będą osoby przeważnie początkujące, bez praktyki. Władze szkolne zalecają nauczycielom szkół normalnych roztoczenie opieki i udzielanie rad powyżej wymienionym towarzyszom na niwie nauczania szkolnego.

Wreszcie doniosły projekt podniósł nauczyciel p. Jezierski, aby dla dzieci, które ukończyły w tym roku szkoły elementarne, a pragnących się jeszcze uczyć, utworzyć wyższą szkołę elementarną, którąby prowadziło bezinteresownie grono nauczycieli. Władze szkolne projekt ten przychylnie przyjęły i zaakceptowały. Do grupy, którzy będą prowadzili tę szkołę, zapisali się pp: W. Jezierski, Cieplelowski, Znajkus, Tadeusiak, Wróblewski, Janicka, Głazkówna i Sakowska.

Szkoła mieścić się będzie na ul. Krakowskiej nr. 24, w gmachu Ogniska Robotniczego Nauka rozpocznie się przypuszczalnie już około 15 b.m

Do szkoły mogą się zapisywać chłopcy i dziewczęta, posiadający świadectwa z ukończenia w roku szkolnym zeszłym szkoły miejskiej. W razie miejsc wolnych będą przyjmowane i inne dzieci na mocy specjalnego egzaminu.

Zapisywać się i składać świadectwa należy niezwłocznie codziennie w szkole przy ul Krakowskiej 24.— W celu opracowania programu i omówienia innych kwestji związanych z otwarciem powyższej szkoły, odbędzie się dziś wieczorem posiedzenie personelu nauczycielskiego, w składzie wyżej wskazanym.

Z pod Jasnej Góry.

Jak wiadomo wskutek decyzji Rady miejskiej budynki podmurowane, mieszczące w ostatnich latach jadłodajnie między murem klasztornym a prawym parkiem w kierunku ul Wieluńskiej zostały rozebrane, a drzewo z nich oddane Doraźnej pomocy. Pozostały jednak podmurowania z cegły, które też w ostatnich dniach komisja gospodarcza i robót miejskich poleciła, jako bezużyteczne rozebrać.

Z „Odeonu".

Do wtorku 12 bm. teatr Odeon wystawia jedno z najwybitniejszych arcydzieł kinematograficznych, wielki dramat współczesny w 6 częściach pt. „Modelka", w roli tytułowej tego wspaniałego obrazu występuje premjowana piękność Lidja Borelli Napisy w języku polskim.

Kradzież kur.

W nocy z wtorku na środę skradziono z komórki Jana Ziemskiego, zamieszkałego przy ul. Warszawskiej 5 kur. Sprawcy niewykryci.

Listy do odebrania.

W biurze Komisji pośrednictwa w pracy (Dojazd nr. 9) są do odebrania listy dla następujących osób:

24—Antonina Zastawska, 112—Bogacz Helena, 16—Anioł Antoni, 100—Tekla Białkowska, 101 — Maciej Biczak, 102—Antoni Bernaś, 103—Bilgelmajer Józefa, 104—Bilski Michał, 105—Wiktorja Bagińska, 106—Bociunga Franciszek, 107—Bajder Józef,—108 — Franciszka Brzezińska, 109—Stanisław Bartelak, 110—Benczuk A., 111—Bebel Antonina, 55—Cibart Jan, 56—Józef Czech, 57—Cegieła Jadwiga, 58—Ciuk Walerja. 25—Teofil Fijałkowski, 27—Fr. Frukawka, 56—Dłużniak Zofja. 96—Grochowski Wacław, 97—Agnieszka Gwiazda, 98—Józefa Gafnuńska, 99—Józefa Garus, 61—Jan Jung.

100 — Gliński Szymon, 101—Fr. Gonerski, 102—M. Gajewska, 103—Grochowski Wł., 28—Karol Hubkaul, 60—Anastazja Jaworska, 211—Marja Kawałek.

214—od Jac. Kowalika.

212—Marjanna Kołodziej, 213—Jan Kałuża, 215—W. Kot, 216—Aleksander Kozakiewicz, 217—Anna Kwiatkowska, 218—M. Kamińska.

65—Wł. Łukaszewski, 66—Łapeta, 67 — A. Łobodziński, 68 — Rozalja Lech.

Samojazd uzbrojony.

Wojna współczesna postawiła na pierwszem miejscu sprawę mechanicznej siły pociągowej. Armie walczące dały szerokie zastosowanie samojazdom wszelkich rodzajów i gatunków.

Najsłabszą stroną zastosowania samojazdów są przeszkody w postaci rowów, złych dróg itp.

Dla zabezpieczenia samojazdów od tych niespodzianek wymyślono sposób tak zwanych szyn wyrzutowych systemu Winnera.

Zewnętrzne ściany takiego samochodu pokryte są chromoniklowemi pancerzami 40 ctm., grubości 3 milimetrów.

Pancerze te są ruchome i zawieszone na łańcuchach. Pancerze spoczywają na sprężynach wmocowanych w samojazd, luźnych od strony pancerza, na których ten opiera się i ugina.

Elastyczność tego pancerza broni świetnie samojazd od pocisków i odłamków granatów. Nieruchomo pancerze umocowane jedynie na wszystkich ośmiu kołach i na kręconej wieży.

Na wieży, znajdującej się na przodzie samochodu, stawia się karabin maszynowy lub armatkę drobnego kalibru. Pod wieżą siedzi kanonier. Pod oparciem nogi ma guzik, którym obraca wieżę wraz ze swoim siedzeniem.

Przed sobą kanonier ma na półkach naboje.

Do wieży kanonier wchodzi, podnosząc siedzenie szofera.

W środkowej części samojazdu znajduje się miejsce szofera, a naprzeciwko—miejsce komendanta. Nad nimi wysoko ustawiono projektor nad daszkiem, kryjącym ludzi, w którym są otwory, zasłaniane ewentualnie stalową żaluzją, przez którą można widzieć okolicę.

Przy siedzeniach szofera i komendanta można jeszcze ustawić karabiny maszynowe do strzelania przez otwory obserwacyjne po usunięciu żaluzji.

Taki samojazd może w biegu przesadzić rowy od 3 do 5 metrów szerokości i w tym celu właśnie ma drugie pary kół i szyny.

Przed przedniemi i za tylnemi kołami samojazdu wystają mniejsze dwie pary kół, kończących dwie pary szyn, wsuniętych pod samojazd. W stanie normalnym kółka te nie dotykają ziemi.

Gdy samojazd zbliży się do rowu, okopu czy innej przeszkody, którą ma przebyć, jednym ruchem rączki—motorniczy wysuwa szyny z kołami na 3,6 metra naprzód i tyleż w tył. W ten sposób samojazd niema 4, lecz 8 punktów oparcia, gdy przednie koła wiszą nad rowem, samojazd jeszcze sześcioma kołami opiera się o ląd.

Gdy przednie koła normalne samochodu znajdują się w powietrzu, przednie dodatkowe są z tamtej strony rowu. Po przejściu rowu jednym ruchem szyny wciąga się pod maszynę.

Samojazdy wojenne mają siłę elektryczną z dynamo-maszyny, poruszanej motorem benzynowym. Na wypadek zepsucia się motoru benzynowego lub dynamo — są akumulatory na 40 koni.

Akumulatory mogą służyć także do wzmocnienia siły samojazdu na złej drodze lub przy wspinaniu się na góry.

Dynamo daje też siłę reflektorowi. Tył samochodu ma miejsce na 6 leżących rannych lub dwu ciężko. Tu jest pomieszczenie na 21 paczek z nabojami, razem na 1350 wystrzałów karabinu maszynowego lub też zwykłego.

W ten sposób samojazd służy do 1) podwozu amunicji, 2) zbierania rannych, 3) forsowania ogniem dróg, mostów, przepraw, 4) szybkiego rekonesansu, 5) oświetlenia pozycji z reflektora, 6) ostrzeliwania nieprzyjacielskich obozów, samolotów, samojazdów, 7) dowozu karabinów maszynowych z obsługą.

Nadto siła motoru może być użytkowana na wypadek potrzeby ustawienia telegrafu bez drutu itd.

Reszta później.

W chwilach posępnych i smutnych, w jakie obfitują obecne czasy, nie zawadzi raz po raz ku rozweselaniu Czytelników podać także coś zabawnego i humorystycznego, bo chwile najtragiczniejsze nie wysbędzą zupełnie humoru.

Oto poniżej list jednego z czytelników i przyjaciół pewnego pisarza krakowskiego, który przebywa na wschodnio - północnym froncie bojowym. Pisze on:

„Przepraszam, że się do Redakcji zwracam z taką osobistą prośbą, bo nie mam nikogo znajomego w Krakowie, ktoby mi mógł to załatwić. Otóż przedwczoraj dostałem od żony której adres załączam, następującą kartę:

Kochany Franku! Jakkolwiek sroba, chcę ci jednak sama donieść swoją nowinę i dlatego piszę tych kilka słów. Przed chwilą urodził się nam syn. Reszta później. Twoja wierna Mania.

Nie wiedząc, co to ma znaczyć, proszę bardzo, aby Sz Redakcja zechciała na miejscu jak się rzecz ma i odwrotnie doniosła mi, czy mam spodziewać bliźniaków, czy też tylko żona chce do mnie więcej napisać.

Humor i Satyra.

W sądzie.

Natychmiast po przybyciu do wielkiego miasta popełniliście ciężką kradzież. Czem zajmowaliście się w prowincji?

— Mniejszemi kradzieżami, panie sędzio.

Biuro pośrednictwa w pracy centrali miejskiej robotników na ul. Teatralnej 16, zawiadamia: że odjazd wszystkich zapisanych robotników - maszynistów, ślusarzy, kowali do fabryki czołgu, do robót rolnych nastąpi w piątek, dnia 8 b. m., o godzinie 7 przed południem.

Bryczka na resorach, używana w dobrym stanie do sprzedania ul. Zielona № 18. 7

Okazyjnie do sprzedania w Bł. chowai pół wiosny szosy **drzewo opałowe** z porębanych **bardzo smolne** po Rb: 1.60 za metr sześcienny Kwity można nabywać w sklepie p. Kr. tiga Częstochowa II Aleja № 39.

Dwa ładnie umeblowane pokoje przy rodzinie mówiącej po niemiecku zaraz potrzebne. Oferty z podaniem ceny składać w Gońcu sub M. F.

Redaktor i wydawca F. D. Wilkoszewski. Kierownik Literacki F. J. Galiński.

Dozwolone dla rozpowszechniania przez niemiecką władzę cenzuralną.